

Zdravlje u Ličko-senjskoj županiji

Prikaz rada klubova liječenih alkoholičara Ličko-senjske županije (Functioning of treated alcoholics clubs of Ličko-senjska county)

Božica Jovanović

Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije

Ključne riječi: alkoholizam, klubovi liječenih alkoholičara, Ličko-senjska županija

Klub liječenih alkoholičara jest neizostavan faktor u resocijalizaciji i rehabilitaciji svakog alkoholičara. Klub liječenih alkoholičara predstavlja višeobiteljsku zajednicu uključenu u svoju lokalnu zajednicu, odnosno dobrovoljnu organizaciju alkoholičara i članova njihove obitelji, koja služi liječenju i rehabilitaciji alkoholičara, pri čemu obuhvaća same alkoholičare i članove njihove primarne društvene skupine. Princip rada klubova se temelji na načelu samopomoći i uzajamne pomoći članova sa ciljem trajnog mijenjanja načina života te rasta i dozrijevanja svojih članova. Prvi klub u republici Hrvatskoj osnovan 1964. godine pri Centru za proučavanje i suzbijanje alkoholizma u Klinici za psihijatriju KB „Dr. Mladen Stojanović“, današnjoj KB „Sestre milosrdnice“. U jesen te iste godine, 01. travnja, osnovan je i prvi gradski klub – klub „Maksimi“ te se taj dan obilježava kao dan klubova liječenih alkoholičara. Sedamdesetih godina klubovi doživljavaju veliku ekspanziju. Prvotno su se osnivali kao općinski klubovi čiji su članovi bili alkoholičari, a cilj im je bio ostvarenje apstinencije i promjene njihovog ponašanja. Od 1975. godine, rad klubova postaje složeniji i sofisticiraniji zbog uvođenja obiteljskog postupka. Vrhunac djelovanja klubovi doživljavaju osamdesetih godina prošlog stoljeća. Njihov broj tada je varirao između pet i šest stotina. Nedugo prije Domovinskog rata, pad trenda zanimanja za klubovima primijećen je na području cijele države, a sam Domovinski rat doveo je do pojave marginalizacije klubova koja je uzrokovana društvenom i ekonomskom krizom, stranačkim promjenama, ratnim zbivanjima i socijalnim previranjima. Klubovi renesansu doživljavaju 1992. godine kada je njihovo djelovanje potpomognuto od strane educiranih stručnjaka i bolničkih timova. Danas, u republici Hrvatskoj, djeluje oko 200 klubova liječenih alkoholičara.

Devedesetih godina prošlog stoljeća na području današnje Ličko – senjske županije, djelovalo je desetak klubova liječenih alkoholičara, čiji rad je prekinut pojavom Domovinskog rata sve do 1998. godine, kada je osnovan klub liječenih alkoholičara u Gospiću na inicijativu psihijatricice dr. Nevenke Kolić. Klub je djelovao do 2004. godine, a prestaje sa radom zbog njezinog odlaska. U periodu od 2004. do 2009. godine, na području Ličko – senjske županije nije djelovao niti jedan klub, iako je za njim postojala potreba. Danas, na našem području uspješno djeluju tri kluba liječenih alkoholičara i to u Senju (KLA Bura), Gospiću (KLA Gospić) i Otočcu (KLA Otočac). KLA Bura osnovan je 2009. godine na inicijativu gospodina Mилоvoja Čopića koji je prošao bolničko liječenje i želio nastaviti oporavak u klubu. Terapijski sastanci održavaju se svakog četvrtka u isto vrijeme u trajanju od jednog do dva sata u prostorijama Doma zdravlja u Senju. Stručni djelatnik je Franciska Tomljanović. KLA Bura trenutno broji šest članova alkoholičara sa njihovim obiteljima, od kojih su dva člana upućena u klub iz našeg Odjela za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Ličko – senjske županije. KLA Gospić revitaliziran je 2010. godine na inicijativu djelatnika Odjela za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti pri Zavodu za javno zdravstvo Ličko – senjske županije. Klub trenutno posjećuje deset redovitih članova sa svojim obiteljima. Terapijski sastanci održavaju se svake srijede u isto vrijeme i to u trajanju od 60 do 90 minuta, u prostorijama Kulturno informativnog centra u Gospiću uz stalno vodstvo stručnog djelatnika psihijatra (autora ovog članka), a po potrebi i uz prisutnost psihologa i medicinske sestre Odjela za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Ličko – senjske županije. KLA Otočac također je započeo sa radom na inicijativu djelatnika Odjela za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo 2010. godine. Terapijski sastanci održavaju se svakog petka u isto vrijeme u trajanju do dva sata u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo koje su dane na privremeno korištenje. Klub redovito posjećuje šest liječenih alkoholičara sa članovima uže obitelji.

Imajući na umu da je Ličko-senjska županija najveća u Hrvatskoj, broj od tri kluba liječenih alkoholičara ne bi smio biti zadovoljavajući. Sa druge strane najveća županija ima najmanji broj stanovnika (oko pedeset i pet tisuća), no ni to ne bi smjelo utjecati na broj istih. Uzimajući u obzir da na deset tisuća stanovnika dolazi jedan klub liječenih alkoholičara, za primijetiti je da nam nedostaju tri ili četiri kluba, što bi možda bio optimalan broj. Analizirajući ovo stanje broja klubova moramo, osim velike površine i maloga broja stanovnika, uzeti u obzir i još neke čimbenike. Prije Domovinskog rata bilo je nekih desetak klubova, ali je i broj stanovnika bio gotovo dvostruko veći. Sami nastanci ondašnjih klubova bili su malo drugačiji nego danas. Mnogi od njih osnovani su u tadašnjim radnim organizacijama i poduzećima koja danas ne postoje ili su privatizirana, a time su izgubili svoj karakter. Postojanje kluba u tim uvjetima samo po sebi značilo je da financiranje istoga nije bilo upitno. Financiranje kluba danas je malo problematičnije pa time i njegov opstanak. Začudujuće je da se ne vidi korist od postojanja i rada kluba liječenih alkoholičara, koji svojom profilaktičkom ulogom uštedi golem dio novca zdravstvu i socijalnim fondovima, a to im se ne vraća ni u minimalnim financijama koje bi značile samo opstanak toga kluba. Priznati se mora da je danas struktura samog kluba puno različitija nego prije. Nekada je muška populacija bila sinonim za sam klub. Danas ne samo da u klubu ima žena, nego i osoba i jednoga i drugoga spola, mlađe dobi. Za našu županiju koja je bila gotovo u cijelosti zahvaćena dugogodišnjim ratnim djelovanjem značajna je i pojava PTSP-a, nažalost uronjenog u alkohol što stvara novonastalo stanje i specifikum tretmana. Sve to je otežalo rad postojećih i osnivanje novih klubova liječenih alkoholičara. Niske financije, mali broj educiranih osoba i osnovni organizacijski problemi, kako prostorni tako i financijski, ne idu u prilog povećanju broja klubova koji su neophodni na ovim prostorima.

Kontakt:
 Božica Jovanović dr.med.,
 spec. psihijatar
 Zavod za javno zdravstvo
 Ličko-senjske županije
 53000 Gospić
 Senjskih žrtava 2
 Tel:053/575-593
 Mail: prvenija@zzjzlsz.hr